

Йўналиш: Иқтисодиёт ва ҳуқуқ

ЛОЙИҲА НОМИ:

**“МАМЛАКАТИМИЗ ХОТИН-ҚИЗЛАРИНИ
ТАДБИРКОРЛИККА ЎҚИТИШ БЎЙИЧА ЯГОНА ОНЛАЙН
ПЛАТФОРМА ЯРАТИШ”**

ТОШКЕНТ 2022

ЛОЙИХА ҲАҚИДА

Лойиҳанинг асосий мақсади: Ўзбекистонда аёллар тадбиркорлик ҳаракатини янги босқичга олиб чиқишдан иборат. Бунинг асосий воситаси хотин-қизларни тадбиркорлик фаолиятига кенг жалб этиш имконини берувчи, тадбиркорлик соҳасидаги билим ва кўникмаларини доимий оширишга қаратилган ягона ОНЛАЙН платформани яратиш.

Лойиҳа доирасида: Тадбиркорлик фаолиятини бошлаётган хотин-қизларда тадбиркорлик кўникмаларини шакллантириш, уларни керакли касб - ҳунарга йўналтириш, ўқитиш ва қайта тайёрлаш, малакасини ошириш учун ноёб онлайн платформа ишлаб чиқилади.

Тадбиркорликнинг турли йўналишларида хотин қизлар фаолияти самарадорлигини ошириш, замонавий ахборот технологияларидан фойдаланишга қаратилган ўқув услубий қўлланмалар яратилади. Тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўймоқчи бўлган аёллар учун бизнес кўникмалар шакллантирувчи, уларни касбга йўналтирувчи, қайта

Лойиҳанинг долзарблиги

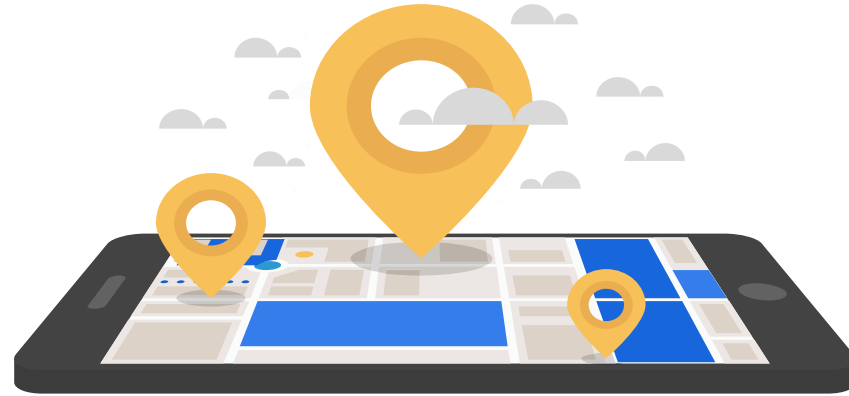
- Ўзбекистон Президенти томонидан ҳар йили 5000 нафар хотин қизларни тадбиркорликка бепул ўқитиш, 15 000 нафар аёлларни ишга жойлаштириш вазифаси қўйилди. Ягона ОНЛАЙН ўқитиш тизими яратилса ҳар бир ҳудуддан бир ойда ўртача 60 нафар аёлларни, мамлакат бўйича 840 нафар аёлни, бир йилда эса 11 760 нафар хотин қизларни тадбиркорлик асосларига бепул ўқитиш имконияти пайдо бўлади.
- Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 8-январдаги «Хотин қизларни ижтимоий қўллаб қувватлаш қўшимча чора тадбирлари тўғрисида»ги қарорда «Тадбиркор аёл» Ўзбекистон ишбилармон аёллар ассоциацияси ва бошқа масъул ташкилотларга хотин қизларни тадбиркорликка ўқитиш, кредит олиш ва бизнесларини юритишларига амалий ёрдам кўрсатиш вазифаси юкланган.

ЛОЙИҲА ИЖРОЧИСИНИНГ АФЗАЛЛИКЛАРИ

- Лойиҳа «Тадбиркор аёл» ассоциацияси ташаббуси билан илгари сурилган. Лойиҳада иқтисодиёт, ҳуқуқ ва илмий тадқиқотлар олимлари, Ассоциациянинг масъул етакчи ходимлари иштирок этадилар.
- Ассоциациянинг мамлакат ҳудудларида 68 та давлат рўйхатидан ўтган бўлимлари мавжуд бўлиб, 200 нафардан ортиқ бизнес тренер ва мутахассислари фаолият юритмоқдалар. Ассоциация 30 йиллик тарихга эга бўлиб, хотин қизларга бизнес таълим бериш фаолиятига ихтисослашади.
- Ўтган даврда маҳаллий ва хорижий ташкилотлар билан ҳамкорликда аёллар иқтисодий, молиявий, ҳуқуқий билимларини оширишга қаратилган 100 лаб лойиҳалар муваффақиятли амалга оширилган.
- Таълим дастурлари баробарида бизнес қилмоқчи аёллар учун ўқув методик қўлланмалар ишлаб чиқилиб, уларга бепул тарқатиб берилган. Натижада, 50,3 минг нафар хотин қизлар тадбиркорлик кўникмаларига эга бўлдилар. Уларнинг 80 фоизи иш билан банд бўлди. 43 минг нафарлари ўз тадбиркорлик фаолиятларини йўлга қўйишга муваффақ бўлдилар.
- Муҳими, Ассоциация хотин қизларни бизнес ва тадбиркорлик асосларига ўқитишга ихтисослашган.

ЛОЙИХА МАҚСАДЛАРИ

Ўзбекистон аёллари учун халқаро меъёрлар ва стандартларга мувофиқ инновацион технологиялар, ҳуқуқий ҳужжатлар, ўқув услубий қўлланмалар асосида онлайн бизнес таълим тизимини ва дастурий йўриқномаларини яратиш

Аёлларни тадбиркорликка ўқитиш ва қайта тайёрлаш, малакасини ошириш учун ягона онлайн платформасини шакллантириш

Лойиҳани амалга ошириш орқали тадбиркорлик асослари тизимли ўқув жараёнини йўлга қўйиш ва уларнинг умумий билимларини ошириш учун ягона онлайн платформани ишга тушириш

Ягона онлайн платформадан фойдаланиш бўйича амалий қўлланма тайёрлаш

ИНТЕЛЛЕКТУАЛ МУЛКНИ ЯРАТИШ РЕЖАСИ

I қадам

Ягона онлайн платформа яратиш концепциясини ишлаб чиқиш

II қадам

Онлайн платформанинг техник параметрларини ишлаб чиқиш

III қадам

Манфаатдор шахслар учун онлайн тренинг ўтказиш

IV қадам

Тест режимда онлайн платформани синаб кўриш

V қадам

Онлайн платформани ишга тушириш

Лойиҳанинг асосий мақсади: тадбиркорлик фаолиятини бошлаш истагидаги аёлларни ўқитиш ва қайта тайёрлашнинг ягона онлайн тизимини шакллантириш. Мазкур тизим тадбиркорликни ривожлантириш орқали аёллар турмуш даражасини ошириш, аёллар учун янги, барқарор даромад манбаларини шакллантиришга хизмат қилади. .

Кутилаётган натижалар

Илмий базани шакллантириш – таҳлилий маърузалар, ўқув – методик қўлланмалар билан таъминлаш, замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш, онлайн ўқув дастурлари орқали ҳуқуқий ва молиявий билимларини мустаҳкамлаш

Замонавий технологиялардан фойдаланиш – Пандемия онлайн ишлаш ва онлайн ўқиш тизими қанчалик долзарб, оқил ва самарали жараён эканлигини кўрсатди. Аксарият ривожланган хорижий мамлакатларда бундай тизим ўз самарасини бериб келмоқда. Хусусан, Россия ва Жанубий Корея каби мамлакатларда хотин қизларни тадбиркорликка ўргатиш онлайнсамарали тизими яратилган.

Ижтимоий – иқтисодий таъсири – Онлайн платформанинг яратилиши тадбиркорликни ривожлантириш ва таълим соҳасида муҳим ижтимоий ижобий самара беради. Бизнес тренинглари ўтказиш, кофе брейклар, тушлик, йўл харажатлари, бизнес тренерларга гонорарлар, бино ижараси ва бошқа ташкилий ишларга кетадиган харажатлар тежаб қолинади. Хотин қизлар хонадон юмушларидан ажралмаган ҳолда тадбиркорлик асосларини ўрганиш имкониятига эга бўладилар.

Тижоратлаштириш истиқболлари – Лойиҳа натижаларини тижоратлаштириш истиқболлари дастурий таъминотни амалда тадбиқ этиш билан боғлиқ бўлиб, тижорат банклари томонидан бериладиган кредитларни олиш, ўз бизнесини ривожлантириш мақсадидаги хотин-қизларга маълум миқдорда маблағ тўлаб масофавий таълим олиш имконини беради. Дастурий таъминотдан бошқа турдош таълим муассасалари ҳам фойдаланишлари мумкин.

1

Жаҳон илғор тажрибасидан келиб чиқиб, хотин қизларни тадбиркорлик кўникмаларига ўргатиш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш учун онлайн платформа яратилади. Ўқув курсларининг ҳар босқичи ва йўналиши бўйича таълим даражасини баҳолаш учун тестлар тўплами ишлаб чиқилади. У Ягона онлайн платформа яратишнинг илмий ва амалий жиҳатлари ўрганилади.

2

Онлайн платформа кўп модулли, босқичма босқич инновацион ўқув дастури бўлади. Тадбиркор аёлларни керакли маълумотлар билан таъминлаш мақсадида услубий ва ўқув қўлланмалар тайёрлаш билан боғлиқ муаммолар ҳал этилади.

3

Тадбиркор аёллар учун электрон тадбиркорлик курсининг асосий йўналишлари (бизнес, солиқлар, банклар, кредитлар, бухгалтерия ҳисоби, ҳуқуқий ҳужжатлар) бўйича амалий қўлланмалар ишлаб чиқилади.

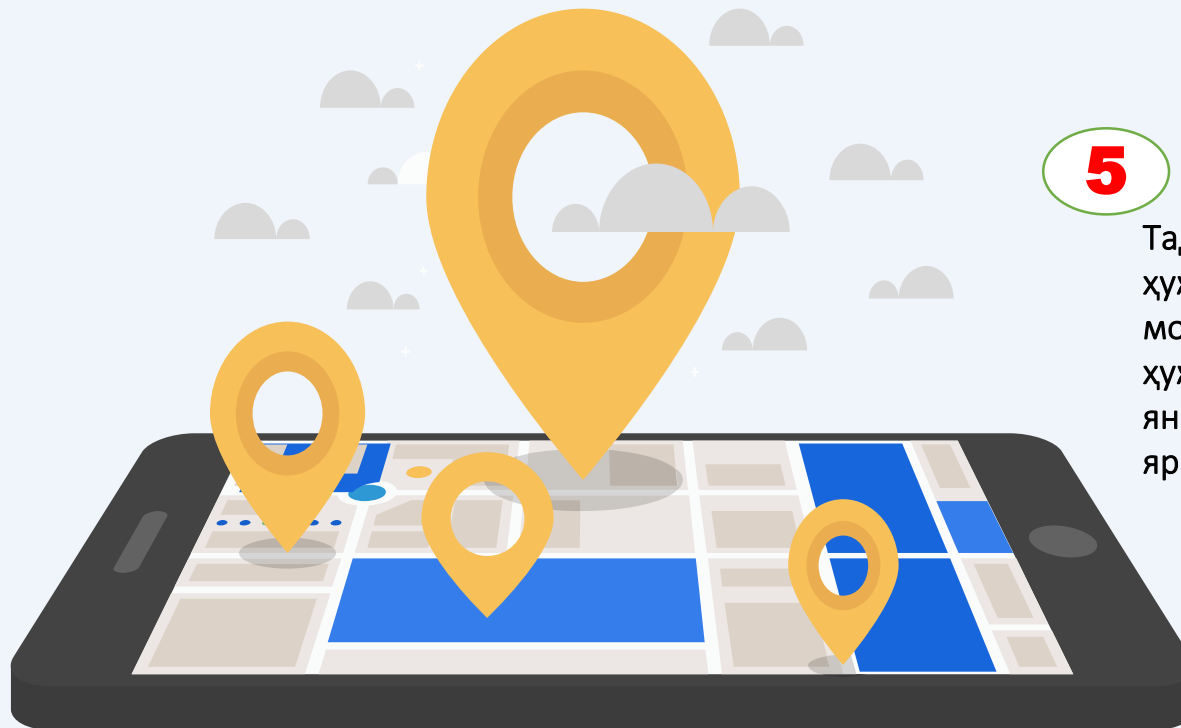
4

Иш жараёнида хотин қизлар тадбиркорлиги, тадбиркорлик тўғрисидаги қонун ҳужжатлари самарадорлиги, мавжуд муаммо ва камчиликлар ўрганилиб, таҳлиллар асосида далилларга асосланган тавсиялар ишлаб чиқилади.

5

Тадбиркорлик фаолиятни тартибга солувчи қонун ҳужжатлари, солиқ ва божхона қонунчилиги, молиявий масалаларни тартибга солувчи ҳужжатлар мажмуини ўз ичига олган, доимий янгиланиб турувчи маълумотлар базаси яратилади.

ЛОЙИҲА ДОИРАСИДА ИЛМИЙ МУАММОЛАРНИНГ ЕЧИЛИШИ

ДУНЁ ТАЖРИБАСИ ТАҲЛИЛИ

РОССИЯ ТАЖРИБАСИ: Бизнес модулли рақамлаштириш ва глобаллашув жаораёнларини уйғунлаштиради. Бизнес менежерларни бизнес самарадорлигини ошириш учун инновацион ёндошувларга ўғатади. Миллий натижа: Россия ялпи ички маҳсулотида бизнес улуши - 21,9% (2019)

ГЕРМАНИЯ ТАЖРИБАСИ: Бизнесда рақамли бошқарувни қўллаш. Ушбу дастур бизнес жараёнларни рақамли бошқарув орқали ходимларнинг иш вақтида самарали меҳнат кўникмалари даражасини аниқлаш ва улардан фойдаланишни ўз ичига олади. Миллий натижа: Германияда ялпи ички маҳсулотдаги бизнес улуши - 53% (2019)

БРИТАНИЯ ТАЖРИБАСИ: Қариялар учун бизнес дастури методологиясининг асоси бизнес бошқаруви билан бир қаторда етакчиликни ривожлантиришдир. Миллий натижа: ВБуюк британияда ялпи ички маҳсулотдаги бизнес улуши - 51%

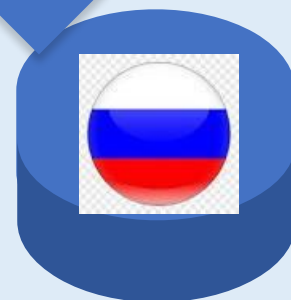
ЯПОНИЯ ТАЖРИБАСИ: Бизнес дастурлари марказлаштирилмаган, лекин юқори сифатли маҳсулот ва хизматларга эришиш учун уларнинг корпоратив бошқарувга асосланган модулларини ўз ичига олади. (Канбан усули). Миллий натижа: Мамлакатда улгуржи савдонинг 62 фоизи ва чакана савдонинг 78,5 фоизи кичик

РАҚАМЛАШТИРИШ

РАҚАМЛИ
МЕНЕЖМЕНТ

ПЕШҚАДАМЛИК
МАЛАКАЛАРИ

КОРПОРАТИВ
БОШҚАРУВ

ЛОЙИҲАНИНГ ИЛМИЙ ЯНГИЛИГИ

Аёлларга турли соҳаларда бизнес юритиш кўникма ва билимларни ўргатиш тизимини шакллантирадиган инновацион маҳсулот яратиш. Ушбу маҳсулот модулли, кўп босқичли ўқув тизимини яратишни ўз ичига олади.

Маҳсулотнинг гендер йўналиши. Бу, биринчи навбатда, қишлоқларда ва чекка ҳудудларда барқарор даромадга эга бўлмаган, лекин тадбиркорлик билан шуғулланиш истагида бўлган аёлларга мўлжалланган.

«Оддийдан мураккабга» бизнес ўргатиш асосида тадбиркорликни нимадан бошлашни билмайдиган аудиторияга тақдим этиладиган модулли схема. Ҳар бир модуль тадбиркорликнинг алоҳида босқичига бағишланади: тадбиркорликни тартибга солувчи қонунчилик, бухгалтерия ҳисоби, солиққа тортиш, бозор таҳлили, маркетинг, меҳнат қонунчилиги ва бошқа йўналишлар.

Таълим ва тадбиркорлик фаолиятини уйғунлаштирган тизим туфайли биринчи навбатда натижа самарадорлигига эришилади. (тўлиқ курсни тамомлаган аёллар тадбиркорлик фаолиятларини имтиёзли молиялаштириш бўйича давлат дастурлари имкониятларидан фойдаланадилар).

Таълим дастурлари ва модулларини рақамлаштиришга асосланган технологияларни жорий этиш масофавий таълим тизими учун шароит яратади.

Кичик бизнес бўйича уй шароитида минимал маълумотга эга бўлгандан сўнг, аynиқса, қишлоқ жойларда ва чекка ҳудудларда яшовчи тадбиркор аёллар сони кўпаяди.

Муаммонинг илмий ечимини таъминлаш усуллари ва илмий ёндошувлар

1. Ўзбекистонда аёллар тадбиркорлигини янада ривожлантириш “йўл харитаси”ни ишлаб чиқиш, аёлларнинг тадбиркорлик соҳасидаги билим ва кўникмаларини оширишга қаратилган ягона ОНЛАЙН платформа яратиш.
2. Тадбиркор аёлларга амалий қўлланмалар тайёрлаш учун Онлайн платформа тизимидан фойдаланган ҳолда тадбиркорлиги ривожланган, қонун ҳужжатлари ўхшаш бўлган хорижий давлатлар меъёрий ҳужжатларини (Россия, Корея) ўрганиш.
3. Масъул ва манфаатдор ташкилотлар билан бирга қуйидаги тадбирларни ташкил этиш:
  - Лойиҳа бошида ва якунида 2 та Давра суҳбатини ўтказиш
  - Платформа тақдироти амалга ошириладиган 1 та конференция
  - Платформа бошқарувчилари учун 1 та ўқув семинари
4. Онлайн платформани яратиш ва синовдан ўтказиш
5. Тадбиркорлар, кенг жамоатчилик ва вакиллар учун ахборот материалларини тайёрлаш ва нашр қилиш.
6. Веб-саҳифаларга онлайн платформа юклаб олиш ҳаволасини яратиш.
7. SCOPUS, ВАК ва бошқа нуфузли халқаро ва миллий илмий журналларда, электрон нашрларда юқоридаги фаолият, таҳлил, тадқиқот натижалари ҳақида материал чоп этиш.

ЯКУНИЙ НАТИЖА ТАВСИФИ

- Хотин қизларни тадбиркорликка кенг жалб қилиш, қайта тайёрлаш ва тадбиркорлик фаолиятларини ривожлантириш, уларнинг тадбиркорлик соҳасидаги билим ва кўникмаларини ошириш бўйича таҳлилий маълумотлар тайёрлаш;
- Хотин қизларга тадбиркорлик соҳасидаги билим ва кўникмаларни ўргатиш, уларнинг тадбиркорлик фаолиятларини ривожлантиришда онлайн платформадан фойдаланиш бўйича амалий қўлланмалар тайёрлаш;
- Ягона онлайн платформа концепциясини яратиш;
- Ягона онлайн платформани ишлаб чиқиш ва жорий этиш.

Лойиҳа илмий гуруҳи аъзолари ва уларнинг вазифалари

- **Мурадова Хусния Муҳитдиновна**, профессор, иқтисод фанлари доктори – **лойиҳа раҳбари** – лойиҳага умумий раҳбарлик.
- **Маҳмудова Гулнора Ғуломназаровна**, “Тадбиркор аёл” Ўзбекистон ишбилармон аёллар ассоциацияси раиси – ижрочи ташкилот раҳбари, концепция ва йўл харитасига масъул.
- **Эргашев Бахтияр Исмаилович**, иқтисод ва ҳуқуқ фанлари бўйича мустақил эксперт – лойиҳа доирасида ўтказиладиган тадқиқотларга масъул.
- **Насриев Илхом Исмоилович**, юридик фанлар доктори, профессор, Судьялар олий мактаби Фуқаролик ҳуқуқи кафедраси мудирини – тадбиркорликни тартибга солувчи қонун ҳужжатлари, солиқ ва божхона қонунчилиги, молиявий масалаларни тартибга солувчи ҳужжатлар мажмуасини ўз ичига олувчи электрон шаклдаги маълумотлар базаси яратилишига масъул.
- **Шерматов Бурҳон Раҳимович**, “Тадбиркор аёл” Ўзбекистон ишбилармон аёллар ассоциацияси Стратегик ривожланиш директори – лойиҳа мувофиқлаштирувчиси, лойиҳа календарь режаси ижросига масъул.
- **Турдикулов Самин Садикович**, АП” МЧЖ таъсисчиси, бизнес тренер – Онлайн Платформа техник параметрлари ва стандартларига масъул.
- **Нишанова Василя Нигматуллаевна**, “Тадбиркор аёл” Ўзбекистон ишбилармон аёллар ассоциацияси лойиҳа координатори, лойиҳа доирасида жамоатчилик билан алоқалар ва ПИАР масалаларига масъул.
- **Юсупова Шахноза Адхамовна**, бизнес тренер – яратиладиган ўқув қўлланмалари учун масъул.
- **Джамалова Нигора Хабибуллаевна**, бизнес тренер - яратиладиган ўқув қўлланмалари учун масъул.
- **Убайдуллаев Жамолiddин Кудратиллаевич**, мустақил изланувчи.
- **Диметова Дилдора Абдуманнаповна**, “Тадбиркор аёл” Ўзбекистон ишбилармон аёллар ассоциацияси бош бухгалтерини – лойиҳа ҳисобчиси.

**Эътиборин-
гиз учун
рахмат**